

# РЕШЕНИЕ

№ 28

гр. П., 04.02.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – П., 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и седми ноември през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова  
Каличкова

Членове: Славейка Ат. К.  
Христо В. Симитчиев

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова  
като разглежда докладваното от Христо В. Симитчиев Въззивно търговско дело № 20245001000547 по описа за 2024 година

Производството е по реда на 258 и сл. от ГПК.

Делото е образувано по въззивна жалба вх.№4635/30.05.2024г. от Н.З.О.К. против Решение №213/09.05.2024 г. по търговско дело № 441/2023г. по описа на П.ският окръжен съд, с което се осъжда Н.З.О.К., с ЕИК ....., със седалище и адрес на управление гр.С.“ № 1, съдебен адрес Р.З.О.К.“ № 14, да плати на „М...“ООД ЕИК .... със седалище и адрес на управление гр. П.“ № 20, със съдебен адрес гр. П.“ № 2А, ет.2, офис 5, чрез адв. Х. Р., сумите от:

245 798лв. /двеста четирдесет и пет хиляди седемстотин деветдесет и осем лева/, представляващи стойност на извършени през периода април 2018г. - ноември 2018г. медицински дейности по Договор № ... за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, Договор № .... за извършване на клинични процедури и Договор № ..... за извършване на амбулаторни процедури, за които са издадени 22 броя фактури, ведно със законна лихва върху главниците от датата на сезиране на съда на 26.07.2023г., до изплащането им и 77 033,29 лв. /седемдесет и седем хиляди тридесет и три лева и двадесет и девет стотинки/ обезщетение за забавено плащане на

главниците, в размер на законната лихва, за период от 25.07.2020г. до 24.07.2023г., както следва: по ф. № 1778 от 25.05.2018г. главница по БПКП от 17 511лв. и обезщетение от 5487,96лв.; по ф. № 1805 от 12.06.2018г. за БПКП от 29 325лв. и обезщетение от 9190,48лв.; по ф. № 1806 от 12.06.2018г. за АПр от 3 310лв. и обезщетение от 1037,36лв.; по ф. № 1807 от 12.06.2018г. за КПр от 2 015лв. и обезщетение от 631,50лв.; по ф. № 1834 от 10.07.2018г. за БПКП от 29 400лв. и обезщетение от 9213,98лв.; по ф. №1835 от 10.07.2018г. за АПр от 2 120лв. и обезщетение от 664,41лв.; по ф. №1836 от 10.07.2018г. за АПр от 154лв. и обезщетение от 48,26лв.; по ф. № 1837 от 10.07.2018г. за КПр от 2 325лв. и обезщетение от 728,66лв.; по ф. № 1872 от 10.08.2018г. за БПКП от 17 183лв. и обезщетение от 5385,17лв.; по ф. № 1873 от 10.08.2018г. за АПр от 2 420лв. и обезщетение от 757,43лв.; по ф. № 1874 от 10.08.2018г. за АПр от 110лв. и обезщетение от 34,47лв.; по ф. № 1875 от 10.08.2018г. за КПр от 2480лв. и обезщетение от 777,23лв.; по ф. № 1913 от 13.09.2018г. за БПКП от 34 165лв. и обезщетение от 10707,34лв.; по ф. № 1914 от 13.09.2018г. за АПр от 4670лв. и обезщетение от 1463,58лв.; по ф. № 1915 от 13.09.2018г. за КПр от 1240лв. и обезщетение от 388,62лв.; по ф. № 1989 от 30.11.2018г. за БПКП от 29 198лв. и обезщетение от 9150,68 лв.; по ф. № 1991 от 30.11.2018г. за АПр от 5280лв. и обезщетение от 1654,76лв.; по ф. 1992 от 30.11.2018г. за КПр от 930лв. и обезщетение от 291,46лв.; по ф. № 2019 от 18.12.2018г. за БПКП от 46 715лв. и обезщетение от 14640,52лв.; по ф. № 2020 от 18.12.2018г. за АПр от 512лв. и обезщетение от 160,46лв.; по ф. № 2021 от 18.12.2018г. за АПр от 12 410лв. и обезщетение от 3889,30лв.; по ф. № 2022 от 18.12.2018г. за КПр от 2 325лв. и обезщетение от 728,66лв., както и направените по делото разноски от 35 013,72лв. /тридесет и пет хиляди и тринадесет лева и седемдесет и две стотинки/.

В жалбата се поддържат доводи за неправилност и незаконосъобразност на първоинстанционното решение, за което се излагат конкретни и подробни съображения. Формулирано е искане да се отмени първоинстанционното решение и да се отхвърлят предявените искове.

В законния срок, от „М...“ ООД е подаден отговор на жалбата, с който същата се оспорва като неоснователна, за което са изложени конкретни доводи. Иска се да се потвърди първоинстанционното решение.

П.ският апелативен съд, като взе предвид твърденията и възраженията

на страните, в съвкупност с доказателствата по делото и в аспекта на чл.269, изр.2 ГПК, прие следното:

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

Предмет на делото са предявени от „М...“ ООД обективно кумулативно съединени иски с правна квалификация по чл.79 ал.1 от ЗЗД, във вр. с чл.59 ал.1 ЗЗО и чл.86 от ЗЗД осъждане на Н. ЕИК ..... със седалище и адрес на управление гр. С.“ № 1, чрез Р. - П. с адрес гр. П., ул. „...“ № 14, да плати на ищцовото дружество сумата от общо 245 798лв., представляващи стойност на извършени през периода април 2018г. - ноември 2018г. медицински дейности по Договор № ... за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, Договор № .... за извършване на клинични процедури и Договор № ..... за извършване на амбулаторни процедури, за които са издадени 22 броя фактури, ведно със законна лихва върху главниците от датата на сезиране на съда на 26.07.2023г. до изплащането им и 77 033,29 лв. обезщетение за забавено плащане на главниците, в размер на законната лихва, за период от 25.07.2020г. до 24.07.2023г., а поотделно, както следва: по ф. № 1778 от 25.05.2018г. главница по БПКП от 17 511лв. и обезщетение от 5487,96лв.; по ф. № 1805 от 12.06.2018г. за БПКП от 29 325лв. и обезщетение от 9190,48лв.; по ф. № 1806 от 12.06.2018г. за АПр от 3 310лв. и обезщетение от 1037,36лв.; по ф. № 1807 от 12.06.2018г. за КПр от 2 015лв. и обезщетение от 631,50лв.; по ф. № 1834 от 10.07.2018г. за БПКП от 29 400лв. и обезщетение от 9213,98лв.; по ф. №1835 от 10.07.2018г. за АПр от 2 120лв. и обезщетение от 664,41лв.; по ф. №1836 от 10.07.2018г. за АПр от 154лв. и обезщетение от 48,26лв.; по ф. № 1837/10.07.2018г. за КПр от 2 325лв. и обезщетение от 728,66лв.; по ф. № 1872 от 10.08.2018г. за БПКП от 17 183лв. и обезщетение от 5385,17лв.; по ф. № 1873 от 10.08.2018г. за АПр от 2 420лв. и обезщетение от 757,43лв.; по ф. № 1874 от 10.08.2018г. за АПр от 110лв. и обезщетение от 34,47лв.; по ф. № 1875 от 10.08.2018г. заКПр от 2480лв. и обезщетение от 777,23лв.; по ф. № 1913 от 13.09.2018г. за БПКП от 34 165лв. и обезщетение от 10707,34лв.; по ф. № 1914 от 13.09.2018г. за АПр от 4670лв. и обезщетение от 1463,58лв.; по ф. № 1915 от 13.09.2018г. за КПр от 1240лв. и обезщетение от 388,62лв.; по ф. № 1989 от 30.11.2018г. за БПКП от 29 198лв. и обезщетение от 9150,68 лв.; по ф. № 1991 от 30.11.2018г. за АПр от 5280лв. и обезщетение от 1654,76лв.; по ф. 1992 от 30.11.2018г. за КПр от 930лв. и обезщетение от 291,46лв.; по ф. № 2019 от 18.12.2018г. за БПКП от 46 715лв. и обезщетение от 14640,52лв.; по ф. № 2020

от 18.12.2018г. за АПр от 512лв. и обезщетение от 160,46лв.; по ф. № 2021 от 18.12.2018г. за АПр от 12 410лв. и обезщетение от 3889,30лв.; по ф. № 2022 от 18.12.2018г. за КПр от 2 325лв. и обезщетение от 728,66лв.

По делото не е спорно, а и се установява от събраните доказателства, че на 23.05.2018г., между ищеца, като изпълнител на медицинска дейност и ответника, действащ чрез Директора на Р. - гр.П., като възложител, са сключени три договора: № договор .... за оказване на болнична помощ по клинични пътеки, договор № .... за извършване на амбулаторни процедури и договор № .... за извършване на клинични процедури. Договорите са сключени в изпълнение на НРД за медицинските дейности за 2018г., поради което и на основание чл.55 ал.1 от ЗЗО влизат в сила от 1 април на 2018г.

Няма спор, а и се установява от доказателствата по делото, че през периода април 2018г. - ноември 2018г., ищцовото болнично заведение е предоставило на здравно осигурени пациенти фактурираните медицински услуги по всеки от трите договора, предмет на предявените иски, на обща стойност 245 798лв., както и че същите не са заплатени от Н. с аргумент, че са надхвърлени съответните лимити за всеки от посочените месеци от този период.

Съгласно чл.1 от всеки от трите процесни договора, ищецът се е задължил да оказва на здравноосигурените лица през 2018г. болнична медицинска помощ (БМП) по клинични пътеки, посочени съответно в приложение № 17а „Клинични пътеки“ (КП) на НРДМД за 2018г., изброени в договора, медицинска дейност по приложение № 18а “Амбулаторни процедури“ (АП) на НРДМД 2018г., също изброени в договора, и медицинска помощ по клинични процедури по Приложение № 19а „Клинични процедури“ (КП) на НРДМД за 2018г., изброени в договора. В ал.3 на същия член във всеки от 3-те договора е уговорено, ищецът, като изпълнител, се е задължил да осъществява дейността по тях според изискванията на ЗЛЗ, ЗЗ, ЗЗО, ЗБН. за 2018г., подзаконовите нормативни актове по прилагането им, Кодекса на професионална етика, НРЗМД за 2018г., а според чл.1 ал.2, ответникът, като възложител, се е задължил да заплаща дейността по правилата на глава 19, раздел шести, осми и девети от НРЗМД за 2018г. В процесните договори не са посочени стойности, до които ищецът е поел задължение да предоставя БМП, АП и КП на трети за правоотношението лица, респ. до които ответникът

се е задължил да заплаща извършените от ищеца БМП и АП на ЗОЛ.

Съгласно чл.3 т.3 от всеки от договорите, възложителят е поел задължението да заплаща определените съгласно НРДМД за 2018г. цени на извършената и отчетена БМП, а според чл.4, изпълнителят има право да получи договореното заплащане за извършената и отчетена дейност по КП, АП и КПр при условията, в сроковете и по реда, определени в НРД за медицинските дейности за 2018г. и сключения договор, както и че, в случай на незаплащане от възложителя на извършената и отчетена дейност по КП в сроковете, определени в НРД за медицинска дейност за 2018г. и настоящия договор, възложителят дължи на изпълнителя законна лихва за забава за просроченото време.

Съгласно чл.14 от договор ...., изпълнителят превежда пациент по КП за лечение към друго лечебно заведение за БМП, сключило договор с Н. за тази КП, когато в хода на лечебно - диагностичния процес установи, че не може да изпълни определени медицински дейности поради промяна на приемната диагноза или настъпило усложнение, което изпълнителят не може да лекува, възникнал проблем с медицинската апаратура и оборудване или липса на съответно квалифициран медицински персонал. Не е уговорено обаче да се осъществява такова превеждане на пациента, когато изпълнителят достигне месечния лимит за БМП или го надхвърли.

Според чл.19 от договор ...., възложителят закупува и плаща на изпълнителя договореното по чл.1, ал.1, извършена и отчетена медицинска помощ по изчерпателно изброени клинични пътеки по НРДМД за 2018г., като плащането е за здравноосигурено лице, хоспитализирано след влизане на договора в сила. В чл.20 са посочени единичните цените на клиничните пътеки по НРДМД за 2018г., които според ал.2 подлежат на корекция. Аналогични норми се съдържат в другите два договора - съответно чл.26 за медицински дейности по АП и чл.15 за медицински дейности по КП.

В чл.25 от договор .... са уредени условията, при наличие на които възложителят плаща на изпълнителя за случаи по КП, а именно:

- отчетената КП да е включена в предмета на договора и да е изпълнена с посочените по договора специалисти;

- да е предоставено на здравноосигурено лице с непрекъснати права към датата на хоспитализиране или с възстановени платени такива;

-спазени правила на диагностично-лечебен алгоритъм и хоспитализация по съответната КП;

-реализирани задължения към пациента;

-дейността е отчетена при условията и по реда на НРДМД 2018г. и договора;

- предоставени лични данни на пациента;

- предоставената болнична помощ е съобразно заявената по договора леглова база.

Аналогични по смисъл са нормите на чл.30 от договор №.... и чл.18 от договор №.....

В Раздел VI „Условия и срокове за заплащане на дейностите в болничната медицинска помощ“ на всеки от договорите е предвидено ежедневно подаване на информация за оказаната за денонощието дейност чрез файлове по електронен път в утвърдени от Н. формати чрез интернет портала на Н. или чрез уеб услуга, както и съдържанието на тази информация, където по аналогичен начин е договорено, че изпълнителят отчита с финансово - отчетни документи дейността на стойност, в рамките или под равнището на месечната стойност за този вид дейност.

Съгласно чл.38 от договор №....., съответно чл.42 от договор №.... и чл.29 от договор №....., потвърдените за плащане от ответника дейности в седмичните известия са в рамките на стойностите за съответния месец в Приложение № 2 към всеки договор, като възложителят посочва дейностите, отхвърлени поради надвишаване на стойностите на съответния месец в Приложение № 2 към договора. Предвидено е също, че изпълнителят не може да предявява за закупуване от възложителя дейности, отхвърлени от заплащане поради надвишаване на стойностите за съответния месец в Приложение № 2 към договора.

Съгласно чл.39 от договор №....., съответно чл.43 от договор №.... и чл.30 от договор №....., стойностите на отхвърлените за заплащане случаи при извършения контрол преди плащането не могат да се прехвърлят за следващия период на дейност, като възложителят може да внесе мотивирано предложение до Надзорния съвет на Н. за коригиране на определените стойности в Приложение № 2 по договорите с изпълнителя на основание

получено от изпълнителя мотивирано предложение, водещо до промяна на определените стойности в края на периода при наличие на неусвоени средства на ниво Р..

Съгласно чл.40 от договор №...., съответно чл.44 от договор №.... и чл.31 от договор №...., Надзорният съвет на Н. утвърждава корекции по стойностите на разходите за болнична медицинска помощ на Р. в съответствие с параметрите на средствата по бюджета на Н. за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ на национално ниво.

Според чл.41 от договор №...., съответно чл.45 от договор №.... и чл.32 от договор №...., в случай, че възложителят не заплати на изпълнителя извършената и отчетена дейност в сроковете, определени в НРДМД за 2018г. и всеки от договорите, възложителят дължи на изпълнителя законна лихва за забава за просроченото време, като този ред не се прилага в случай на недостиг на бюджетни средства на Н..

От материалите по делото се установява, че към процесните договори са сключени допълнителни споразумения, с които се променят и актуализират Приложения № 2 относно стойностите за дейности за месеците от май до декември 2018г.

По делото са представени от ищцовата страна издадените фактури за извършени дейности, предмет на предявените искове, със спецификации към всяка от тях, както и писма на Директора на Р. - П. от 2018г., с които фактурите са върнати.

От ищеца е представен и приет като доказателство Протокол № 95 от 14.08.2020г. на Р. - П. за извършена извънпланова, тематична, самостоятелна проверка на ищеца като изпълнител на медицинска помощ, възложена със Заповед № РД - 13 - 1016 от 13.08.2020г. на Директора на Р. - П., с предмет оказана болнична медицинска помощ по КП и АПр по изпълнение на всички договори, действали между лечебното заведение и Н. за периода 2015г., 2017г., 2018г. и 2019г. от същия се установява, че са проверени отчетени от ищеца дейности, включени в ежедневните отчети на лечебното заведение за болнична медицинска помощ, която не е разплатена за периода 2015г. - 2019г. Констатиран са три липсващи истории на заболяванията за 2018г., посочени в таблица. Проверката не е констатирала нарушения на договор. Неразплатената дейност, подлежаща на заплащане, за 2018г. е 392 502лв. за КП и АП към КП и

12 532лв. за АП/КП.

Съгласно приетото пред първата инстанция и неоспорено заключение на допусната съдебно-счетоводна експертиза (ССЕ), изготвена от ВЛ Т.Б., данните за лечебна дейност за процесния период април - ноември 2018г. са подадени успешно от ищеца по електронен път, в утвърдения от Н. формат и срок. В срок до 15 часа на седмия работен ден, ответникът изпраща по електронен път месечно известие, съдържащо одобрената и отхвърлена за заплащане дейност. Според ССЕ, по подадените данни за извършени лечебни дейности от ищеца, ответникът е отхвърлил за плащане, с основание надвишен месечен лимит, суми от 203 497лв. за КП, 30 986лв. за АПр и 11 315лв. за КПр, общо 245 798лв. За посочената стойност, ищецът е издал процесните фактури, които са надлежно осчетоводени и по които липсва плащане от Н.. Експертизата не е установила да има платени медицински дейности, посочени в справката като надлимитни дейности. След съпоставяне на данните по процесните фактури, счетоводните записи при ищеца и констатациите на Р.-П. въз основа извършена проверка на ищеца, отразени в Протокол № 95 от 14.08.2020г., цитиран по - горе, относно неразплатени надлимитни дейности, вещото лице по ССЕ констатира, че вземанията по процесните фактури в размер на 245 798лв. са посочените при проверката в протокол № 95 като неразплатени и се включват в установените с протокола суми за неразплатени медицински дейности за 2018г. Според заключението, от отчетените от ищеца, но неплатени извършени надлимитни лечебни дейности по процесните фактури, в размер на общо 245 798 лв, дейности на стойност от 171 344лв. са с код „спешни 0“ .

Според ССЕ, лихвите за забава върху главниците по процесните фактурите за период от три години преди подаването на Им в съда, а именно - 25.07.2020г. - 24.07.2023г., са в общ размер на 77 033.29лв., посочени като размер за всяка фактура в таблицата на лист 11 от заключението. Съгласно заключението, проверката в публикуваните годишни финансови отчети на Н. за 2018г. сочи, че за тази година е налице бюджетен излишък в размер на 10 943 хил.лв.

При така установената фактология по делото, съдът намира следното:

Спорът по делото, с оглед направените от ответника възражения, поддържани и във въззивната жалба, се състои в това, дали ответникът дължи

заплащане на извършените от ищцовото болнично заведение през горепосочения период „надлимитни“ дейности по всеки от трите договора от 23.05.2018г.. В основата на тези възражения е тезата на ответника, че Н. е изправна страна по процесните договори, с условията на които насрещната страна е била предварително запозната и с които доброволно се е съгласила, поради което и ищецът, като изпълнител по същите, не може да претендира заплащане на недоговорени дейности, на които не се дължи заплащане. В тази връзка се повдига въпроса относно действителността на клаузите от процесните договори, предвиждащи основание за Н. да отказва плащане на извършени от изпълнителя дейности по отношение на здравноосигурени пациенти над установените месечни лимити през процесния период.

Отговор на тези спорни въпрос е даден в практиката на ВКС по сходни дела срещу Н., в която се приема, че когато здравноосигурени лица са избрали за лечение конкретното болнично заведение и като резултат на упражненото от тях право на избор, безусловно признато им и гарантирано от Конституцията и ЗЗО, изпълнителят е извършил реално дейностите по чл.45 ЗЗО, последните, дори и да надхвърлят определените с индивидуалния договор и Приложение № 2 към него лимити, не сочат на виновно договорно неизпълнение от негова страна, което да освобождава възложителя от договорната му отговорност за насрещната престация. Следователно, дори и в хипотеза на установени с договорна клауза основания за отхвърляне на заплащането, едно от които е и осъществена болнична медицинска помощ, надвишаваща конкретизираните по реда ЗБН. за съответната година стойности на изпълнителя, отхвърлената за плащане медицинска дейност подлежи на заплащане от възложителя, щом в хода на делото е доказано, че извършените от изпълнителя дейности са били в обхвата на гарантирания на здравноосигурените лица пакет здравни дейности.

В настоящия случай, процесните договори са сключени между страните на основание чл.59 ал.1 от ЗЗО, в редакцията на ДВ бр.98/2015г., в сила от 01.01.2016г. и имат характер на договори в полза на трето лице, тъй като здравноосигурените лица, ползватели на услугите по същите, не са страни по тях, като медицинското заведение се задължава да изпълнява същите при условията и стойностите на НРДМД 2018г., а Н. се задължава да ги заплаща. Според посочената норма, договорите за оказване на медицинска помощ се сключват между директора на Р. и изпълнителите на медицинска помощ в

съответствие с НРД, с решенията по чл.54 ал.9 и с този закон, като съгласно ал.2 от същия член, не могат да бъдат сключени при условия, по - неизгодни от приетите с НРД .

Според чл.55 от ЗЗО, в редакцията на ДВ бр.98/2016г., в сила от 01.01.2017г., НРД влиза в сила от 1 април на съответната календарна година, с посочено в ал.2 съдържание, като с него, съгласно ал.3 т.2, не могат да се установяват изисквания за условия, възпрепятстващи свободния избор на осигурения на изпълнители на медицинска помощ, сключили договор с Р.. След като договорите с изпълнители на медицинска дейност се сключват от Н. въз основа подписания НРД за дадена година и чл.59 от ЗЗО императивно сочи, че в тези индивидуални договори не могат да се уговарят условия, по - неблагоприятни от постигнатите в НРД, се налага изводът, че индивидуалните договори на Н. с конкретни изпълнители на медицинска дейност не могат да съдържат клаузи, които ограничават правото на избор на здравноосигурените лица на изпълнител на МП.

Според чл.55а, ал.1 от ЗЗО, Н. планира, договаря и закупува за здравноосигурените лица отделни видове медицинска помощ по чл.45 от ЗЗО в рамките на обемите, договорени в НРД и в съответствие с бюджета на Н. за съответната година. Това означава, че финансовата рамка и обем на медицинската дейност, която здравноосигурените лица могат да ползват, е посочена в съответния НРД, а не в индивидуалните договори, сключени в негово изпълнение между Н. и съответното болнично заведение, каквото се явява ищеца. Ето защо, с договорите по чл.59 от ЗЗО, Н. не може да се въвеждат ограничения, каквито НРД не е предвидил, в това число ограничаване правото на избор на ЗОЛ на изпълнители на медицинската помощ. В настоящия случай обаче, клаузите на чл.38 от дог....., на чл.42 от дог. №.... и на чл.29 от дог....., сключени между страните на 23.05.2018г., противоречат на чл.59 ал.2 във вр. с чл.55 ал.3 т.2 от ЗЗО, защото чрез въведеното с тях право на отказ на възложителя да плати отхвърлените от него месечни надлимитни дейности само поради това, че предоставените медицински дейности на здравноосигурени лица са над месечния лимит по договора, обективно се въвежда ограничаване на свободния избор на здравноосигурените лица на изпълнител на медицинска дейност, тъй като при достигане на месечния лимит, би следвало избраното от тях болнично

заведение да откаже прием, което обаче не може да направи, защото законът го задължава да предостави медицинска помощ на здравноосигурено лице, след като има договор за това с Н..

Въведената с Приложение № 2 към всеки от процесните договори финансова рамка за месечни лимити не е материално - правно основание по договора да не се платят надлимитните дейности, които са предоставени и изпълнени по договорите на здравноосигурени лица и не може да се тълкува като договорно основание да не се плати предоставената на ЗОЛ услуга, защото възприемане на противното означава, че се нарушава възмездността и еквивалентността на престациите, без наличие за това на юридическо основание. Всяко такова нарушение при двустранните възмездни договори, каквито са сключените между страните, ако не е законово оправдано, би обосновоало нищожността му. Предвид изложеното, тъй като с чл.38 от дог....., с чл.42 от дог. №.... и с чл.29 от дог....., сключени между страните на 23.05.2018г се създават предпоставки за такова нарушение, което в случая е дало основание на ответника да откаже плащане на извършените от ищеца дейности в полза на здравноосигурени лица, стойността на които е предмет на предявените искиове, съдът намира, че тези клаузи са нищожни поради противоречие със закона - чл.55, ал.3 т.2 във вр. с чл.59 ал.2 ЗЗО. На основание чл.26 ал.4 от ЗЗД, тези клаузи не влекат недействителност на целите договори, доколкото са заместени от цитираните повелителни законови норми от ЗЗО, поради което процесните договори продължават да се прилагат в отношенията между страните, но без тези клаузи, ограничаващи заплащането на извършени от изпълнителя надлимитни дейности през процесния период.

По въпроса относно задължението на Н. да заплаща надлимитните дейности, извършени от лечебни заведения по чл.9 ал.1 от ЗЛД, осъществяващи болнична помощ, е налице и трайно установената съдебна практика на ВКС, постановена във връзка с тълкуване на сключените договори по чл.59 от ЗЗО (напр. Решение № 141 от 21.09.2021 г. на ВКС по т. д. № 2586-2019 г., I т. о., Решение № 47 от 19.04.2022 г. на ВКС по т. д. № 418-2021 г., II т. о., и Решение № 50173 от 16.12.2022 г. на ВКС по т. д. № 419/2022 г.) В посочените решения се приема, че „целта на тези договори е да задоволят обществен интерес - осигуряване лечението и здравето на здравноосигурени лица или лица, за които е предвидена правна възможност да бъдат лекувани по реда за лечение на здравноосигурените лица. При отчитане на всички

изложени критерии при тълкуване на договора, сключен на основание чл. 59, ал. 1 от ЗЗО, с оглед отделните клаузи и посочената в договора цел - осигуряване правата на достъп до болнична медицинска помощ, избор на лечебно заведение и лекар на здравноосигурени и други лица, посочени в договора, съставът е достигнал до извод, че договорът има възмезден характер. На изпълнителя на болнична медицинска помощ се дължи заплащане стойността на възложената му с договора болнична медицинска помощ по клинични пътеки, когато дейността е осъществена съобразно предвиденото в договора и в изпълнение на възложеното, включително, когато тази дейност надхвърля предварително заложените лимити.“ В посочените решение се приема също, че „Уговорените в индивидуалния договор за оказване на болнична помощ договор между Р. и изпълнител на медицинска помощ клаузи, съгласно които не се разрешава на изпълнителя да отчита с финансови-отчетни документи дейности, лекарствени продукти или медицински изделия на стойности, надвишаващи стойностите за съответния месец в Приложение № 2 и се дава право на възложителя да не извършва плащане на изпълнителя, когато сумите по фактурите и спецификациите надвишават стойностите за съответния месец в Приложение № 2, са нищожни на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, като противоречащи на императивни правни норми - чл. 4, ал. 1, чл. 55, ал. 3, т. 2, 5 и 6 ЗЗО /редакция преди изм. с ДВ, бр. 48 от 27.06.2015 г. / и чл. 35, т. 1 /редакция преди изм. с ДВ, бр. 48 от 27.06.2015 г. / във връзка с чл. 26, ал. 2 и чл. 25 ЗЗО.“.

В Решение №152/02.02.2021г. по т.дело № 385 /2020 на ВКС, II т.о., се приема, че когато здравноосигурени лица са избрали за лечение конкретното болнично заведение и като резултат на упражненото от тях право на избор, безусловно признато им и гарантирано от Конституцията и ЗЗО, изпълнителят е извършил реално дейностите по чл.45 ЗЗО последните, дори и да надхвърлят определения с индивидуалния договор и Приложение № 2 към него лимити не сочат на виновно договорно неизпълнение от негова страна, което да освобождава възложителя от договорната му отговорност за насрещната престация. В Решение №169/16.02.2021г. по т. дело № 1916/2019г. на ВКС, II т.о. пък се приема, че: „Здравноосигурените лица не могат да бъдат лишени от предоставяне на медицинска помощ в рамките на гарантирания от закона пакет болнична медицинска дейност и свободен избор на изпълнител на медицинска помощ поради изчерпване на средствата от разпределения на

изпълнителите лимитирани бюджети. Предвидените в договорите между Р. и изпълнителите стойности на медицинските дейности са прогнозни и не изключват заплащането на престираните от лечебното заведение медицински дейности по чл. 45 ЗЗО при превишаване на месечния лимит. Здравноосигурените лица, на които е престирана медицинска помощ над стойностите по Приложение № 2 за съответния месец, биха я получили през същия месец при избор на друг изпълнител на медицинска помощ, ненадхвърлил лимита на хоспитализация, или в по-късен момент през същата година при включването им в листата на чакащите по чл. 21, т. 4 от Методиката. Във всеки от посочените случаи се дължи плащане от бюджета на Н. за предоставената медицинска помощ, доколкото извършените дейности са в обхвата на гарантирания пакет здравни дейности, като НС на Н. има възможност да приеме решение за изменение и корекция на определените прогнозни бюджетни средства на съответните Р. и изпълнителите на медицинска помощ на основание чл. 26, ал. 2 ЗЗО, § 9 ПЗР на ЗБН. за 2015г. и Правилата, приети с Решение № РД-НС-04-9/27.01.2015г. на основание чл. 4, ал. 4 ЗБН. за 2015г. Предоставянето на своєвременна и качествена медицинска помощ от страна на избрания от здравноосигуреното лице изпълнител на медицинска помощ в превишение на установената месечна или тримесечна бюджетна рамка за съответната година не представлява неизпълнение на задълженията на изпълнителя на медицинска помощ по сключения между него и Р. индивидуален договор с последица отхвърляне от заплащане на извършената дейност.“

С оглед гореизложеното, съдът намира, че ответникът дължи плащане на предоставената от ищеца на здравноосигурени пациенти БМП по КП, АП и КП в периода април - ноември 2018г., на обща стойност от 245 798лв., което обуславя извод за основателност на предявените главни искове.

По акцесорните искове:

Според клаузите на процесните договорите, споменати по-горе в изложението, когато възложителят не плати на изпълнителя извършената и отчетена дейност по КП и АП в сроковете, определени в НРДМД за 2018г. и настоящия договор, то възложителят дължи на изпълнителя законна лихва за забава за просроченото време. С постановеното по чл.290 ГПК Решение № 50173 от 16.12.2022 г. на ВКС по т. д. № 419-2022 г., I т. о., ТК, ВКС приема,

че дължимите по НРД плащания на надлимитната дейност са обвързани с бюджетния му едногодишен характер, поради което следва да се изплатят в рамките на бюджетната година, съвпадаща с календарната. При липса на такова плащане, има забава, считано от 01.01. на следващата бюджетна година. При това разрешение, което се споделя и от настоящия състав, следва, че ответникът е дължал плащане на ищеца по процесните ф-ри до 31.12.2018г. и поради неизвършването му, считано от 01.01.2019г. е изпаднал в забава. Ищецът претендира присъждане на обезщетения за забава на дължимите по всеки от трите договора суми, считано от 25.07.2020г., към която дата вземането му е било изискуемо, чийто размер по всички ф-ри, изчислен от приетата пред първата инстанция ССЕ, е общо 77 033.29лв. за период от 25.07.2020г. до 24.07.2023г. В такъв размер са предявени и акцесорните искиви претенции по чл.86 ЗЗД (след допуснатото изменение на иска в о.з. на 10.04.2024г.), което обуславя и тяхната основателност.

Тъй като първоинстанционният съд е стигнал до същите изводи, обжалваното решение ще бъде потвърдено, като на основание чл.272 ГПК, ще се препрати към мотивите му, които се споделят изцяло.

На основание чл.78, ал.1 ГПК, на ищеца ще се присъдят разноските по делото пред настоящата инстанция от 21 300 лв за адвокатски хонорар, които Н. ще бъде осъдена да му заплати.

Водим от горното, съдът

## **РЕШИ:**

ПОТВЪРЖДАВА Решение №213/09.05.2024 г. по търговско дело № 441/2023г. по описа на П.ския окръжен съд.

ОСЪЖДА Н.З.О.К. ЕИК ..... със седалище и адрес на управление гр.С.“ № 1, съдебен адрес Р.З.О.К.“ № 14, да плати на „М...” ООД ЕИК .... със седалище и адрес на управление гр. П.“ № 20, разноските по делото пред настоящата инстанция от 21 300 лв за адвокатски хонорар.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС, при наличие на предпоставките по чл.290, ал.1 и ал.2 ГПК, в 1-месечен срок от връчването му на страните.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_